

Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten

Jaarverslag 2018

De balans van 2018

Het jaar 2018 bracht onze vereniging zowel teleurstelling als succes. De procedure die we samen met andere natuur- en milieuorganisaties voerden tegen het bestemmingsplan Roosenhorst in de Duivenvoordecorridor leverde een teleurstellend resultaat: het beroep werd ongegrond verklaard. De Raad van State had geen gevoel voor ons “belofte maakt schuld”-argument na de vele beleidsstukken waarin provincie en gemeente hoog opgaven over de bescherming van de natuurwaarden in de Duivenvoordecorridor. Mooie woorden, maar de daden waren daarmee niet in overeenstemming. De financiële nood van de gemeente heiligt kennelijk het middel van gebroken beloftes en leidt tot een verdubbeling van de aanvankelijk beoogde bebouwing, waarbij bovendien de 15% maximale bebouwing geweld wordt aangedaan. De hoogste bestuursrechter achtte deze gang van zaken na een juridische toetsing toelaatbaar.

Successen waren er gelukkig ook. Onze activiteiten blijken steeds weer veel deelnemende leden aan te spreken. De excursies van de Activiteitencommissie trokken meer deelnemers dan in voorgaande jaren en ook de lezingencyclus Focus op Voorschoten, die we samen met het Museum Voorschoten organiseren, kreeg in december een vliegende start met een uitverkocht huis. Ook Open Monumentendag in september trok na een terugval in 2017 vanwege het minder goede weer nu weer een zeer hoog aantal bezoekers. Bij dit alles was het goed dat we konden vaststellen dat de huidige digitale wijze van communiceren met onze leden (e-nieuwsbrief en website) heeft geleid tot een verbetering en een toegenomen belangstelling voor onze verenigingsactiviteiten. Ook het bezoekersaantal van de Algemene Ledenvergadering in april bleef op hetzelfde peil als in eerdere jaren, waarin de vergaderstukken nog in gedrukte vorm bij de leden werd bezorgd. Wel viel bij alle leden weer een fraai OGLV Magazine in de bus. Dat kon opnieuw op veel waardering rekenen. We zijn erg blij met de inzet van tientallen vrijwilligers die zich in tal van functies (ledenadministratie, commissies, bezorging OGLV Magazine) voor de vereniging inzetten. Het bestuur zag aanleiding om hen rond Sinterklaas een speciale attentie te bezorgen: een boekenbon als blijk van waardering voor hun inzet. Dit gebaar is blijkens de vele bedankjes die het bestuur ontving door de vrijwilligers zeer op prijs gesteld.

Bestuur

Vele kwesties kwamen in het verslagjaar aan de bestuurstafel aan de orde. Naast de lopende bestuurszaken maken de *belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen* daarvan een belangrijk onderdeel uit. De bouwplannen in de Duivenvoordecorridor (Roosenhorst, Noortveer), langs de Leidseweg-Noord (Arsenaal/Segaar), de ontwikkelingen rond de kerk Het Kruispunt, in relatie tot de toekomst van de Dorpskerk, het Cultureel Centrum en de bibliotheek, alsmede

het al dan niet gedogen van het illegaal geplaatste hek rond Ter Wadding vormden daarbij de kern van de besproken ruimtelijke kwesties. Op enkele van deze plannen werd door de vereniging een standpunt ingenomen dat aan de gemeente of de betrokken projectontwikkelaar kenbaar werd gemaakt. Door agendaproblemen kon een voorgenomen bestuurlijk overleg met het college van B&W geen doorgang vinden. Wel schoven wij aan bij een overleg van omwonenden met het college van B&W in december 2018 over een voorgenomen gedoogbesluit voor het hek bij Ter Wadding. In een zienswijze hierover verzochten wij het college van B&W van dit gedoogvoornemen af te zien.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in april trad *Karel de Beer* na acht jaar als bestuurslid af. In de daardoor ontstane vacature is niet direct voorzien, al bestaat binnen het bestuur wel behoefte aan een bestuurslid met historische deskundigheid. Aan het eind van het verenigingsjaar werd daartoe iemand met dat profiel aangezocht en bereid gevonden: *Marijke Reinsma* stelde zich desgevraagd kandidaat als nieuw bestuurslid.

Het bestuur realiseert zich dat OGLV in 1971 op initiatief van mejuffrouw Begeer als stichting werd opgericht. Het *50-jarig jubileum* van dit moment in 2021 willen we niet ongemerkt laten voorbijgaan. In een notitie van de secretaris zijn ideeën voor de viering van die gebeurtenis neergelegd. Het idee is om een commissie in te stellen om de viering verder vorm te geven en uit te werken. Daarbij zal samenwerking worden gezocht met het bestuur van het Museum Voorschoten. Bij de omzetting van de stichting in de vereniging OGLV in augustus 2003 is ook de Stichting Historisch Museum Voorschoten in het leven geroepen, een aparte, zelfstandige juridische entiteit voor de oprichting en exploitatie van het plaatselijke museum. Onze vereniging en het huidige Museum Voorschoten hebben dus dezelfde moeder: de voormalige stichting OGLV.

Medio december 2018 vond weer de jaarlijkse *bestuursevaluatie* plaats, waarbij we steeds terugkijken en vooruitkijken naar ons eigen functioneren als bestuur op de grens van twee verenigingsjaren.

Activiteitencommissie

De Activiteitencommissie heeft in 2018 weer vele goed bezochte excursies georganiseerd. Het streven van de Activiteitencommissie is om iedere maand, behalve in de vakantie-maanden en in september (in verband met OMD), een excursie (museumbezoek of wandeling) aan te bieden. Daarbij biedt een rondleiding of begeleiding door een natuurgids een plus boven een individueel bezoek. In januari werd met twee groepen van 20 personen een bezoek gebracht aan de kunstcollectie van Rattan Chadha (*de KRC-collectie*) in de zilverfabriek. Helaas zal deze excursie niet langer kunnen worden aangeboden in het excursieprogramma. De ruimtes van de zilverfabriek waar de kunstcollectie is ondergebracht zijn nodig als kantoorruimte voor de succesvolle onderneming Citizen M-hotels van de kunstverzamelaar. Dat betekent dat de kunstvoorwerpen elders buiten Voorschoten zullen worden ondergebracht. Daarmee valt een bijzondere eye-opener voor onze leden weg. Wij

zijn de heer Chadha en conservator Liesbeth Willems, die steeds de bezoekers rondleidde en deskundige toelichting gaf, dankbaar dat vele leden in de afgelopen jaren de KRC-collectie in de zilverfabriek hebben mogen bezoeken. In maart werd de *Bibliotheca Thysiana* bezocht (20 deelnemers), in april was er opnieuw een bezoek aan Leiden, de *begraafplaats Groenesteeg* (40 deelnemers). In mei was de *buitenplaats Hofwijck* van Constantijn Huygens in Voorburg het excursiedoel (24 deelnemers). In juni stond een rondleiding door het *Burgemeester Berkhoutpark* op het programma (35 deelnemers). In oktober volgde de *paddenstoelenwandeling* in de Horsten met een IVN-natuurgids (34 deelnemers), waarna het programma werd afgerond met een rondleiding door de *Leidse Schouwburg "achter de coulissen"* (40 deelnemers). De aankondigingen van de excursies in de e-nieuwsbrief en in het OGLV Magazine leverden telkens een stroom van aanmeldingen op, soms zoveel dat niet alle aanmelders aan een komende excursie konden deelnemen. In de meeste gevallen kon door het reserveren van een tweede rondleider gezorgd worden voor voldoende plaatsen.

Commissie Planologie

De Commissie Planologie besteedde ook in het verslagjaar weer aandacht aan allerlei grote en kleine ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening, woningbouw, milieu e.d. die in Voorschoten of de directe omgeving aan de orde zijn. Deze commissie volgt vooral de stroom van beleidsdocumenten die door de gemeente worden gepubliceerd en bestudeert deze op de noodzaak om daarop actie te ondernemen vanuit de doelstellingen van onze vereniging: het behoud van oud, groen en leefbaar. Dat kan de vorm aannemen van informeel overleg met ambtenaren van de gemeente en andere betrokkenen, het inspreken in commissie- en Raadsvergaderingen en het voorbereiden van een bestuursstandpunt dat, in de vorm van een zienswijze, een bezwaarschrift of een ongevraagd advies, aan (een orgaan van) de gemeente of aan een derde betrokken partij kenbaar wordt gemaakt. Officiële standpunten namens de vereniging worden altijd vooraf besproken in en gaan uit van het bestuur.

- Duivenvoordecorridor

In het verslagjaar was de inrichting van de Duivenvoordecorridor een belangrijk aandachtspunt. In Voorschoten ging het om de bouwplannen voor Roosenhorst en Noortveer, aan weerszijden van de Kniplaan. OGLV trok met 12 natuur- en milieuorganisaties uit Voorschoten en Leidschendam, de "Corridorgenoten", op bij de beoordeling van de bestemmingsplannen. Na vele jaren van inspraak en overleg met organen van de gemeente over het bestemmingsplan *Roosenhorst* die zonder resultaat bleven, behandelde de Raad van State op 31 juli 2018 het beroepschrift van de Corridorgenoten op zitting. Op 26 september 2018 volgde de uitspraak, waarin alle aangevoerde argumenten van tafel werden geveegd en het beroep ongegrond werd verklaard. Daarmee heeft de hoogste bestuursrechter zijn oordeel gegeven en staat in juridisch opzicht niets de uitvoering van de bouwplannen in Roosenhorst nog in de weg. De Corridorgenoten bleven met een kater achter, nu - na het beroep tegen de RijnlandRoute - opnieuw een zware beroepsprocedure,

waarin aan deskundigheid en argumentatie “alles uit de kast is gehaald”, in het rechterlijk oordeel “ongegrond” eindigde.

Voor het bestemmingsplan *Noortveer* (ten zuiden van de Kniplaan) heeft zich inmiddels een soortgelijk traject afgetekend: overleg en inspraak hebben tot niets geleid, op 15 november 2018 stelde de gemeenteraad het bestemmingsplan vast. Een nieuw bewaar/beroep tegen dit Raadsbesluit is niet ingesteld. De algemene bezwaren tegen de intensieve bebouwing in de Duivenvoordecorridor zijn door de Raad van State al beoordeeld en verworpen, terwijl de specifieke bezwaren tegen Noortveer relatief wat minder zwaar waren. Opnieuw veel energie gaan steken in een beroep met een op voorhand niet al te grote kans van slagen leek geen goede investering. De onteigeningsprocedure voor Noortveer verloopt thans moeizaam.

- Segaar, Arsenaal, Leidseweg Noord

Leden van de Commissie Planologie hebben in het verslagjaar drie keer deelgenomen aan het participatieoverleg over de bouwplannen op enkele vrijgekomen tuinderspercelen langs de Leidseweg Noord. De gedachte achter de vrije vorm van overleg tussen alle betrokkenen was dat op deze manier een beter draagvlak voor de bouwplannen zou kunnen worden gevonden. Overleg vooraf voorkomt bezwaren achteraf, zo was de gedachte. In de praktijk is deze overlegvorm niet erg succesvol gebleken. Het gebrek aan een taakstellend kader en de afwachtende rol van de gemeente, gevoegd bij de bestaande belangentegenstellingen tussen projectontwikkelaar en bewoners, bleken aan een goed overlegresultaat in de weg te staan. Dit traject zal in 2019 worden vervolgd.

- Kerk Het Kruispunt

Op uitnodiging van de Protestantse Gemeente Voorschoten hebben commissieleden de bouwplannen voor de *Dorpskerk* ingezien. Er was geen reden om daartegen bezwaar te maken.

De toekomst van de *Kruispuntkerk* (sloop of herbestemming) is nog steeds hoogst onzeker. Bij projectontwikkelaar RBRE heeft het bestuur op voorstel van de commissie aangedrongen op handhaving van de kerk (gemeentelijk monument) en aanpassing van de op 3 juli 2018 aan de bevolking gepresenteerde bouwplannen “De poort van Voorschoten”. Dit heeft een afhoudende reactie van RBRE opgeleverd. Bij inspraak bij de Raadscommissie WRG is aangedrongen bij de gemeente op het opstellen van een kaderstellend document voor het gebied rond de kerk. Het verdere proces zal door de commissie en het bestuur nauwlettend worden gevolgd.

- Hekwerk Ter Wadding

Medio augustus 2018 publiceerden B&W het voornemen het illegaal geplaatste hekwerk dwars over de vijver in het park bij Ter Wadding te gedogen. Op voorstel van de commissie

heeft het bestuur een zienswijze ingezonden, waarin de burgemeester wordt verzocht van dit voornemen af te zien. Verder heeft de vereniging zich aangesloten bij een Wob-verzoek van de omwonenden om zicht te krijgen op het gevoerde overleg tussen de gemeente en de eigenaar van Ter Wadding. Op 14 december 2018 woonde de secretaris een overleg bij tussen de omwonenden en een afvaardiging van B&W, waarbij ook de mogelijkheden voor een minnelijke regeling zijn onderzocht. Kort voor Kerstmis 2018 kwamen de laatste documenten beschikbaar. Ook deze zaak, die in eerste instantie door de omwonenden wordt behartigd, behoudt de aandacht van de commissie.

- Duurzame stedenbouw

Het thema duurzaamheid is in de Woonvisie 2016-2019 van de gemeente nadrukkelijk opgenomen, maar krijgt in de praktijk weinig aandacht. De commissie heeft besloten dit thema aan de hand van een concrete case (bouwplan Starrenburg III) uit te werken aan de hand van onze kerntaken oud, groen en leefbaar en op basis daarvan in overleg te treden met de gemeente.

- Burgerparticipatie

Over dit thema, een speerpunt voor de commissie, ligt al geruime tijd een voorstel, opgesteld samen met twee betrokken burgers, bij burgemeester en Raad. Tot dusver ontvingen we daarop geen reactie van gemeentezijde.

- Diverse onderwerpen

Het *Aktieplan Geluid Voorschoten* en de voorstellen voor de *kwaliteitsverbetering van het centrum* zijn in het verslagjaar bekeken. Er bestond geen aanleiding om in dit stadium daarop commentaar te geven. Ten aanzien van de toekomst van de *Moeder Godskerk* in Boschgeest, die aan de eredienst is onttrokken en al geruime tijd leegstaat, zijn geen nieuwe ontwikkelingen te vermelden. Deze onderwerpen zullen door de commissie verder worden gevolgd.

Open Monumentendag

Op 8 september 2018 vond Open Monumentendag plaats. Het *nationale thema* was: “*In Europa*”. We hebben getracht dat thema vorm te geven in een fototentoonstelling van monumenten in onze Europese zuster gemeenten Schoten (België) en Druskininkai (Litouwen). Informatie van de gemeente leerde echter dat de gemeenteraad al in 2004 de stedenband met beide gemeenten heeft beëindigd. Daarmee viel de basis onder ons idee weg.

Open Monumentendag werd weer georganiseerd door onze vereniging met de betrokken inzet van 45 *vrijwilligers*, die bezoekers verwelkomen en toezicht houden in de opengestelde monumenten. Dit jaar konden 23 *monumenten* worden bezocht, waaronder (waarschijnlijk

voor de laatste keer) de zilverfabriek. De gemeente stelde voor de organisatie opnieuw een budget ter beschikking.

Voorafgaand aan Open Monumentendag werden er in Leiden en omstreken een aantal *lezingen* georganiseerd. In het Museum Voorschoten verzorgde Martine van de Wielen op 31 augustus 2018 een goed bezochte lezing over de Trekweg langs de Vliet.

Tijdens Open Monumentendag zelf was het gelukkig goed weer en onze vrijwilligers hebben met groot enthousiasme zo'n 6.500 bezoekers mogen verwelkomen bij de 23 monumenten (in 2017: ca. 4.500 bij 25 monumenten). De absolute topper dit jaar was Huize Bijdorp, waar tussen 13 en 17 uur meer dan 1.000 bezoekers werden geteld. De herdrukte brochure over Huize Bijdorp werd goed verkocht.

Het *college van B&W* werd een uur rondgeleid langs verschillende monumenten in het centrum: Koopmanswelvaren, het Verzamelpandje, Molenlaan 5, Treubstraat 21-23 en tot slot de Oude Pastorie. Het is goed om te zien dat ook ons college belangstelling heeft voor het erfgoed in Voorschoten.

Al met al konden we terugzien op een geslaagde Open Monumentendag, zoals ook bleek uit de geanimeerde evaluatiebijeenkomst met de vrijwilligers in het Museum Voorschoten.

Speciaal voor de vrijwilligers was er op donderdag 25 oktober 2018 een *excursie* naar Huize Bijdorp. Zusters Angelique en Marie - Liduine hebben zeer geanimeerd verteld over de geschiedenis en de dagelijkse gang van zaken. Vervolgens was er nog een rondleiding door het gebouw en een rondleiding door de tuin onder leiding van tuinman Hugo.

Bart van Oirsouw, die de laatste vijf jaar als *coördinator OMD* de organisatie van Open Monumentendag heeft geleid, heeft te kennen gegeven zijn functie te willen overdragen. Het bestuur heeft Marco van der Meij bereid gevonden de functie van coördinator OMD van Bart over te nemen.

Ontwikkeling ledenbestand

Aan het begin van het verslagjaar bedroeg het aantal leden: 883, aan het eind daarvan: 876. Deze *geringe daling* was het saldo van 36 aanmeldingen (Stan Dessens wist op OMD 19 leden te werven !) en 43 opzeggingen. Voor de opzeggingen zijn de volgende redenen opgegeven: ziekte of overlijden (18), hoge leeftijd en geen e-mail (5), verhuizing (7), uit het zicht verdwenen (6), persoonlijke redenen of reden niet opgegeven (7). Het ledenbestand telt 27 leden voor het leven, die eenmalig een groot bedrag aan contributie betaalden.

De *ledenadministratie* is al vele jaren in de bekwame handen van Ton de Jong. Helaas ging er - overigens geheel buiten zijn toedoen - begin 2018 administratief iets mis met de codering van de acceptgirokaarten voor de contributiebetaling. Om nog onbekende redenen werden internetbetalingen met het op de acceptgiro vermelde betalingskenmerk door de computers van enkele banken geweigerd. Vele leden meldden deze weigering van hun betaling aan de

penningmeester, die veel extra tijd heeft moeten besteden aan het geven van advies over de betaling en het achterhalen van hetgeen er mis is gegaan. In overleg met de drukkerij van de ledenbrief met acceptgiro is gezocht naar een oplossing voor deze vervelende administratieve hindernis voor de contributiebetalingen. Wij verwachten in 2019 een oplossing te hebben gevonden.

OGLV Magazine

In november 2018 verscheen opnieuw een gedrukte editie van het OGLV Magazine. Daarin staan weer verscheidene artikelen over historische onderwerpen in relatie tot Voorschoten. Ook aan de fotografie, verzorgd door René Zoetemelk, en de illustraties bij de artikelen is weer veel zorg besteed. De redactie was opnieuw in handen van Henny van der Klis en Marijke Reinsma, die in goede samenwerking weer een fraai tijdschrift hebben geproduceerd. Tineke de Jong nam de *coördinatie van de bezorging* van het OGLV Magazine over. De bezorging van het magazine in de omliggende gemeenten was opnieuw in handen van enkele fietsende bestuursleden. De ontvangen reacties van leden waren unaniem zeer lovend over het magazine.

Lezingencyclus Focus op Voorschoten

Na een eerder idee om, naar het voorbeeld van onze zustervereniging in Wassenaar, een cursus over de geschiedenis van Voorschoten op te zetten is uiteindelijk gekozen voor een lezingencyclus. Voor de serie van vijf lezingen is de naam Focus op Voorschoten gekozen. Bij de organisatie is samenwerking gezocht met het bestuur van het Museum Voorschoten. De tot stand gekomen samenwerking heeft geleid tot een gezamenlijke werkgroep, die de feitelijke organisatie van de lezingencyclus heeft verzorgd. Alle lezingen vinden plaats in het Museum Voorschoten. Op 12 december 2018 vond de openingsavond plaats in een uitverkocht museum. Burgemeester Bouvy-Koene opende de lezingencyclus met een kort openingswoord, waarin zij het belang van de bestudering van de geschiedenis van ons dorp benadrukte. De lezing van Wim van den Eijkel, die in vogelvlucht door de geschiedenis van Voorschoten ging en daarmee het kader neerzette voor komende thematische lezingen, genoot een enthousiast onthaal bij zijn gehoor. In 2019 zullen nog vier lezingen plaatsvinden: de ontwikkeling van agrarisch dorp naar de moderne tijd, de rijke archieven van Voorschoten, Voorstraat, paardenmarkt en Dorpskerk en de zilverfabriek en Berbice komen daarbij aan bod. De organisatie ontving enkele tientallen aanmeldingen voor de gehele lezingenreeks, terwijl ook voor afzonderlijke thema's grote belangstelling bestaat. Voor de publiciteit kon gebruik worden gemaakt van een fraaie aquarel van de Dorpskerk en de Kerksloot, gemaakt door Ina Versteeg. Aan haar werd op de openingsavond een gratis abonnement op alle lezingen aangeboden.

Samenstelling van bestuur en commissies per 31 december 2018

Bestuur

Helmi de Ruiter, voorzitter

Jan-Willem Sentrop, secretaris

Emile de Haas, penningmeester

Henny van der Klis, Bart van Oirsouw, leden

Commissie Planologie

Stan Dessens (voorzitter), Roel Lanting (secretaris), Fer von der Assen, Henk Bergman, Peter Dordregter, Ronald de Heer, Ad van Noort

Activiteitencommissie

Marijke de Kleijn, Liesbeth Sentrop, Marijke Reinsma, Gerrie van Oirsouw

Comité Open Monumentendag

Marco van der Meij, Hetty de Vrijer, Remmelt Kruizinga

Website, nieuwsbrief

Henny van der Klis

Redactie OGLV Magazine

Henny van der Klis, Marijke Reinsma

Ledenadministratie

Ton de Jong

Coördinatie bezorging OGLV Magazine

Tineke de Jong

Adviseur

Jan Sloof

Erelid

Stan Dessens (2017)